

Nr 191.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard, m. fl.**, om anordnande av ett centralorgan för handläggning av jordbrukets prisregleringar.

De omgestaltningar av näringsliv och varuutbyte, som satt sin prägel på tiden efter världskriget, hava för oss likasåväl som för så gott som hela den övriga världen medfört en ekonomisk kris av osedvanligt svårartad karaktär. Statsmakterna hava ställts inför synnerligen påfrestande uppgifter, då det gällt att medelst stödjande och reglerande åtgärder hjälpa näringslivet genom svårigheterna. Det har icke kunnat undvikas, att stora grupper av vårt folk det oaktat hårt drabbats av krisens verkningar. Det omslag till det bättre, vars förebud kunde skönjas redan vid 1933 års början, har emellertid under år 1934 medfört en kraftig och glädjande återhämtning, som bland annat tagit sig uttryck i en stark reducering av arbetslösheten.

Statliga ingripanden och regleringar av den art, som nu berörts, måste i stor utsträckning anses både utgöra och bära begränsas till åtgärder av relativt tillfällig karaktär, med uppgift att stödja och uppehålla intill dess anpassning, balans och jämvikt återuppnåts. Utvecklingen har emellertid medfört vissa väsentliga förändringar i handelsutbytets och därmed näringslivets och produktionens grundförutsättningar, som vi, antingen vi anse utvecklingen riktig och lycklig eller ej, måste acceptera såsom faktiska och som därjämte i mycket stor utsträckning äro undandragna vår påverkan. Med blicken öppen för verkligheten kan man därför inte undgå att av efterkrigstidens och i synnerhet senaste årens erfarenheter draga vissa slutsatser. Bland de viktigaste av dessa torde vara å ena sidan det enskilda landets och dess näringslivs känslighet för och beroende av störningar i det internationella varuutbytet, å andra sidan den absoluta nödvändigheten av att till mildrande och neutraliserande av dylika oundvikliga störningar söka förankring i, utveckla och stödja ett kraftigt inhemskt varuutbyte, med andra ord vår hemmamarknad.

Härav följer, att vissa av sistnämnda synpunkter rörande hemmamarknaden framkallade reglerings- och stödåtgärder icke kunna betraktas såsom enbart provisoriska, avsedda blott för en begränsad anpassningsperiod. De måste tvärtom anses betingade av förändrade förutsättningar och utgångslägen inom världshushållningen och därmed planeras, utformas och upprätthållas på längre sikt.

Lyckligtvis synes för närvarande vår industri, i stort sett, och därmed en väsentlig del av vår utrikeshandel, vara på god väg till återhämtning.

På ett stort och viktigt område, nämligen *jordbrukets*, kunna vi varken för närvarande eller för överskådlig tid framåt räkna med en återgång till gamla, vare sig produktions- eller avsättningsförhållanden. Förvisso bör krisen hava lärt oss, vad det betyder för ett land som vårt, när en tredjedel av dess befolkning, den jordbrukande, saknar köpkraft. Betydelsen av landsbygdens återvändande köpkraft torde också i denna dag stå klar för den övervägande delen av vår befolkning. De till jordbrukets stödjande vidtagna åtgärderna ha emellertid i vissa fall genomförts utan full klarhet om vare sig deras inbördes sammanhang eller nödvändigheten av att på grund av vad som nyss anförts beträffande grundväsentliga förändringar planlägga desamma på längre sikt.

Mycket återstår ännu att samordna innan vi uppnått ett fullt ändamålsenligt och samtidigt smidigt system. Man måste dock allvarligt beakta, att all vidare påbyggnad eller ändring i gällande system å ena sidan måste avse att garantera i stället för äventyra åtgärdernas ändamål, å andra sidan icke ske i oträngt mål eller riva upp ny strid kring åtgärder, som småningom accepterats och växt in i allmänna medvetandet.

Vår jordbrukspolitik måste klart åsyfta ett bärkraftigt svenskt jordbruk med gentemot övriga folkgrupper rättvis bytesrelation.

Åtskilliga spörsmål påkalla åtgärder. Utan att nu närmare ingå på dessa frågor, då Kungl. Maj:t förebådat vissa förslag, som särskilt i vad det berör spannmålsfrågan kräva sin snara lösning, synes det oss mer än någonsin angeläget, att till ernående av översikt vid åtgärdernas planläggning och samordnande vid deras utförande ett centralt organ skapas.

Det centrala organ vi anse behövt skulle enligt vår mening icke i egentlig mening nytillskapas, utan kunna erhållas genom organiserad samverkan mellan eventuell sammanslagning av befintliga nämnder.

En organiserad samverkan kan givetvis åstadkommas på flera sätt. Ett sådant vore att ordförande och ett begränsat antal ledamöter vore gemensamma för samtliga nämnder och utgjorde flertal i varje specialnämnd. Ett dröjsmål med nämnda centralorgans upprättande kan medföra olägenheter och vådor, som ingalunda stå i förhållande till de relativt ringa kostnaderna, som dess upprättande och funktion betinga.

På grund av vad sålunda anförts få vi föreslå att riksdagen måtte besluta

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att åtgärder vidtagas för åstadkommande av enhetlig och planmässig handläggning av jordbrukets prisregleringar genom anordnande av lämpligt centralorgan,

dels ock för nämnda ändamål för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag å 25,000 kronor att utgå ur jordbrukets prisregleringsfond.

Stockholm den 22 januari 1935.

J. B. Johansson.

Joh. Nilsson
i Kristianstad.

Gösta Bagge.

Th. Borell.

M. Svensson.

Fritiof Gustafson.

Gustaf Tamm.
